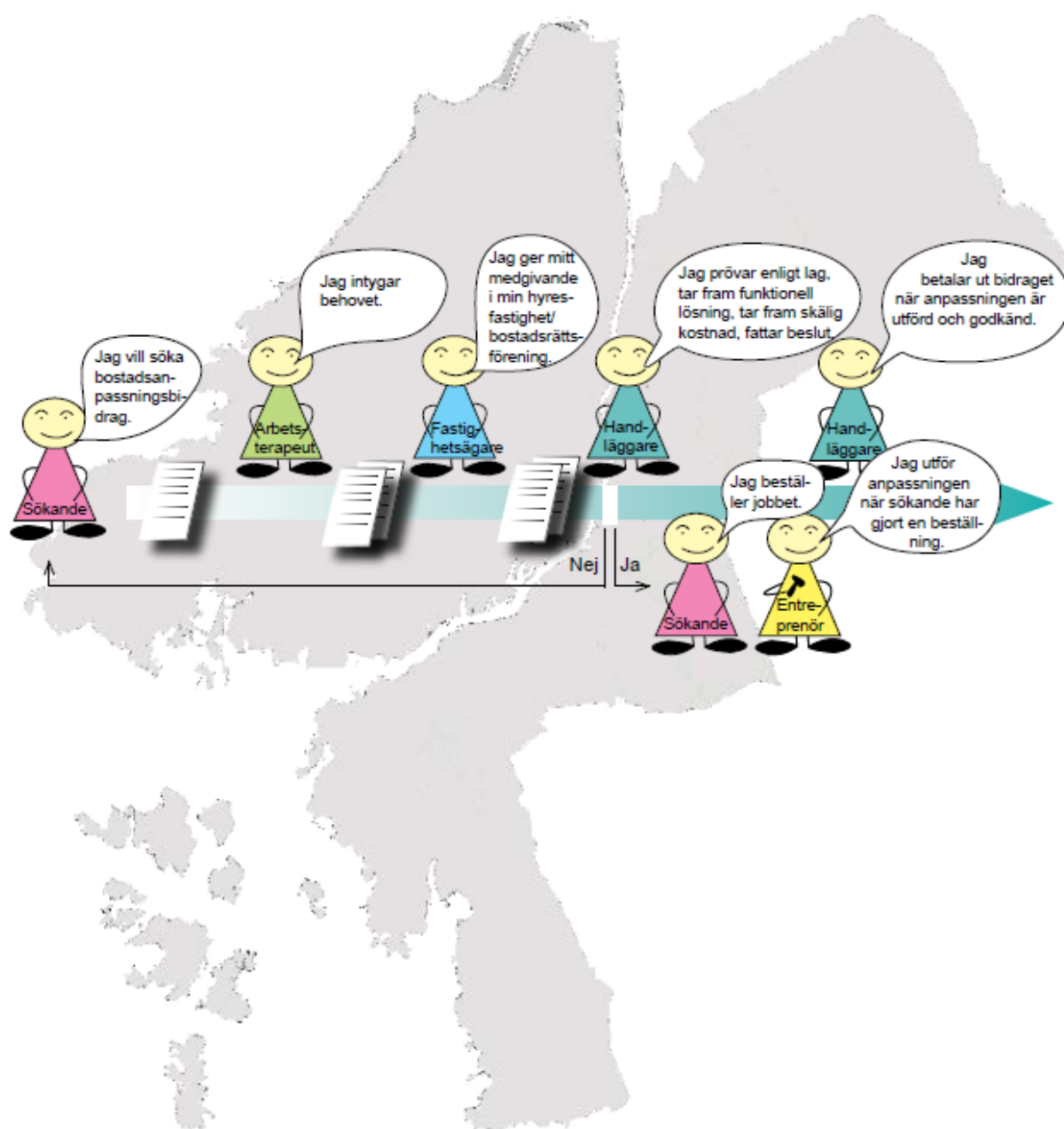

Rapport bostadsanpassningsbidrag 2012

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
SAMMANFATTNING	3
1 UPPDRAG	3
2 LAGEN OM BOSTADSANPASSNINGSBIDRAG MM.....	3
3 BOSTADSANPASSNINGSBIDRAG ÅR 2012	4
4 AVSLAG AV BOSTADSANPASSNINGSBIDRAG.....	8
5 HANDLÄGGNINGSTID	9
6 UTVECKLINGSARBETE PÅ BOSTADSANPASSNINGSENHETEN	11

SAMMANFATTNING

Enligt reglementet för Göteborgs fastighetsnämnd ansvarar nämnden för handläggning av bostadsanpassnings- och återställningsbidrag. Fastighetskontoret/bostadsanpassningsenheten vill med denna rapport ge en bild av utfallet för år 2012 och beskriva hur uppdraget utvecklats

Under 2012 har 3139 ansökningar om bostadsanpassningsbidrag beviljats och 1098 felanmälningar hanterats. Ärenden som helt eller delvis avslagits uppgick till 269 stycken. Den sammanlagda kostnaden för bidraget uppgick till 57,2 miljoner kronor.

Från och med denna rapport redovisas ansökningar och felanmälningar (inklusive service och reparationer) separat.

1 UPPDRAG

Enligt reglementet för Göteborgs fastighetsnämnd ansvarar nämnden för handläggning av bostadsanpassnings- och återställningsbidrag. Bostadsanpassnings- och återställningsbidrag är ett kommunalt bidrag som lämnas för vissa åtgärder som behövs för att personer med funktionsnedsättning ska kunna använda sin bostad på ett ändamålsenligt sätt.

Sedan 2007 har fastighetsnämnden haft ett utskott i syfte att besluta om avslag på ansökningar om bostadsanpassningsbidrag. I oktober 2011 beslutade fastighetsnämnden att avskaffa detta utskott och delegera rätten att avslå ansökningar till fastighetsdirektören. Motiveringen till detta är bland annat att bedömning av bostadsanpassningsbidrag görs strikt utifrån de lagar och förordningar som finns, samt att förkorta handläggningstiden.

För att säkerställa att nämnden kan följa utvecklingen av bostadsanpassningsbidraget ska fastighetskontoret redovisa utfall, insatser och överklaganden två gånger per år i nämnden.

2 LAGEN OM BOSTADSANPASSNINGSBIDRAG MM

Bostadsanpassnings- och återställningsbidrag söks hos kommunen där bostaden finns. Det är kommunen som ska pröva ansökan och det är kommunen som ska stå kostnaden för bidragen. Villkoren för bidragen regleras i en speciallagstiftning, lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag m.m.

När kommunen prövar ansökan om bostadsanpassnings- och återställningsbidrag utför kommunen myndighetsutövning. Vid handläggning av ärenden som rör bostadsanpassnings- och återställningsbidrag är således förvaltningslagen (1986:223) tillämplig.

Till ansökan ska enligt Boverkets föreskrifter (BFS1992:46) vissa handlingar bifogas såsom t.ex. intyg från arbetsterapeut, läkare eller annan sakkunnig där det framgår att de åtgärder bidrag söks för är nödvändiga med hänsyn till sökandens funktionsnedsättning och ett medgivande från fastighetsägaren om att åtgärden får utföras.

Återställningsbidrag kan under vissa förutsättningar lämnas till ägare av hyreshus och bostadsrättshus

Kommunen ska efter prövning av ansökan om bostadsanpassnings- och återställningsbidrag meddela ett beslut. Beslutet ska motiveras om det i någon del går sökanden emot.

Kommunens avslagsbeslut kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol d.v.s. förvaltningsrätten, kammarrätten och Högsta förvaltningsdomstolen. För att ett ärende ska tas upp i kammarrätten och Högsta förvaltningsdomstolen krävs prövningstillstånd.

Den som fått avslag på sin ansökan har även möjlighet att återkomma med en ny ansökan och få saken prövad på nytt.

Boverket har tillsyn över kommunernas hantering av bostadsanpassnings- och återställningsbidragsärenden. Boverket svarar bland annat för föreskrifter, handbok för bostadsanpassningsbidraget och information om bidraget samt granska hur kommunerna handlägger ärendena formellt.

3 BOSTADSANPASSNINGSBIDRAG ÅR 2012

Under 2012 har 3 716 ärenden om bostadsanpassningsbidrag registrerats, vilket är en ökning med 163 ärenden jämfört med år 2011. Antalet beviljade ansökningar har under året uppgått till 3139 och antalet felanmälningar (service och reparationer) till 1098. 269 ansökningar har helt eller delvis avslagits. Motsvarande siffror för 2011 var 3 150 beviljade ansökningar, 1245 felanmälningar och 257 helt eller delvis avslag. Den sammanlagda kostnaden för bidraget var 57,2 miljoner kronor vilket är en ökning med 8,8 miljoner kronor jämfört med 2011 (48,4 mnkr).

Period	Registrerade*	Beslutade	Beviljade	Avslag	Felanmälningar	Total kostnad
2011	3553 st	3821 st	3150	257	1245 st	48,4 mnkr
2012	3716 st	3749 st	3139	269	1098 st	57,2 mnkr

Tabell 1 - Statistik för helåret 2012 och 2011

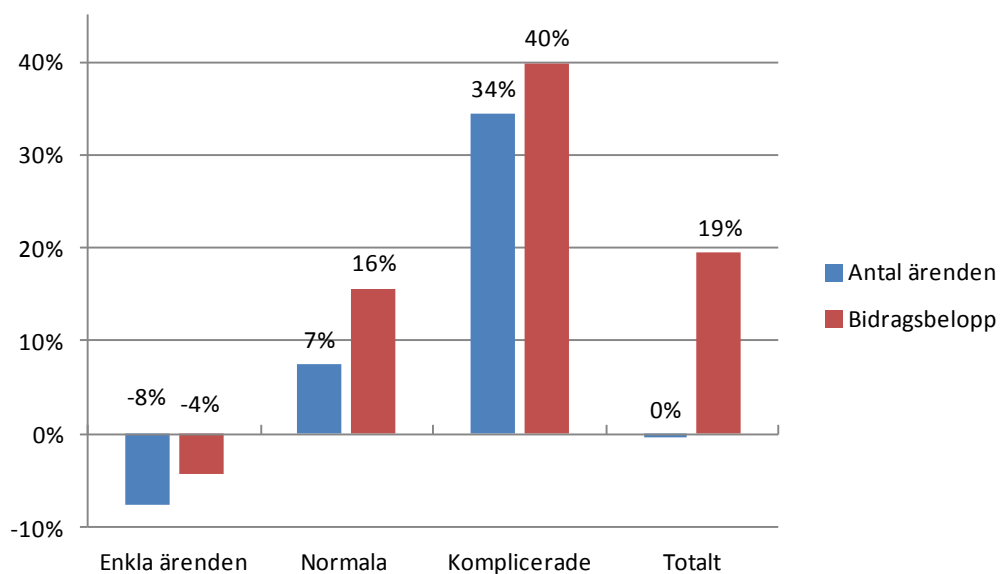
*Har justerats jämfört med tidigare rapporter

Återställningsbidrag

Kostnaden för återställningsbidrag har ökat från 217 tkr till 228 tkr, vilket är en marginell ökning. Antalet ansökningar har dock ökat med 50 % från 16 år 2011 till 24 år 2012. Antal beviljade ansökningar ökade bara med 2, från 11 stycken 2011 till 13 stycken 2013. En av anledningarna till det ökade antalet ansökningar är att fastighetskontoret numera kräver en ansökan från fastighetsägare som till exempel vill demontera en hiss eller automatisk dörröppnare. Samtidigt har flertalet av dessa ansökningar avskrivits när det visat sig att andra personer i fastigheten än den ursprungliga sökanden har haft behov av anpassningen.

Ärendetyp och kostnadsintervall

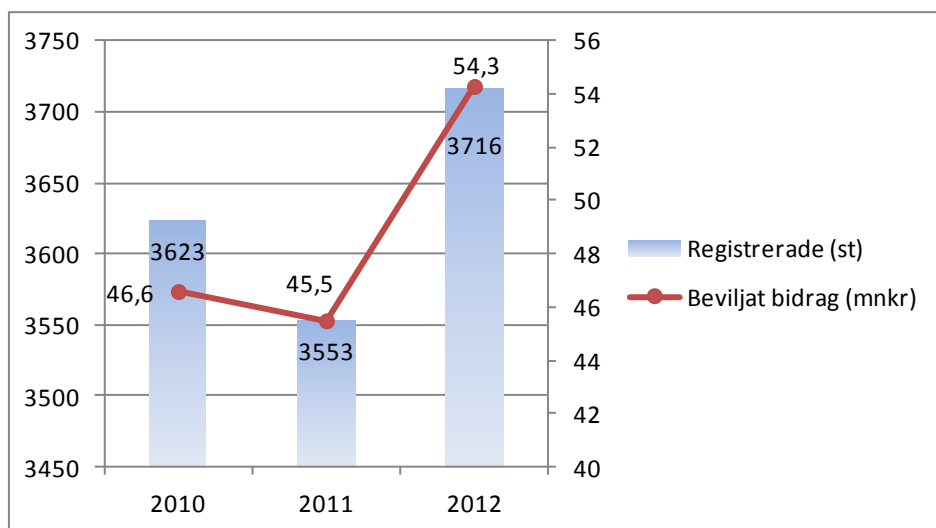
Ansökningar om bostadsanpassningsbidrag som beviljas bidrag delas in i tre olika ärendetyper efter bidragsbelopp. Enkla ärenden har bidragsbelopp ≤ 5000 kr, normala >5000 och $\leq 100\,000$ kr och komplicerade är $> 100\,000$ kr. Antalet komplicerade ärenden ökade under första halvåret 2012 med 21 % jämfört med samma period 2011. För helåret blev ökningen 34 %, från 64 beviljade bidrag 2011 till 86 beviljade bidrag 2012. Kostnaden för de komplicerade ärendena har under samma period ökat med 40 % från 11,4 mnkr 2011 till 15,9 mnkr 2012.

Figur 1 - Förändring av antal ärenden och bidragsbelopp per 20110630 och per 20120630

	Enkla ärenden	Normala	Komplicerade	Totalt
Antal 2011	1740	1346	64	3150
Antal 2012	1607	1446	86	3139
Belopp 2011	4,9 mnkr	30,8 mnkr	11,4 mnkr	47,1 mnkr
Belopp 2012	4,7 mnkr	35,6 mnkr	15,9 mnkr	56,2 mnkr
Förändring Antal	-8%	7%	34%	0%
Förändring Belopp	-4%	16%	40%	19%

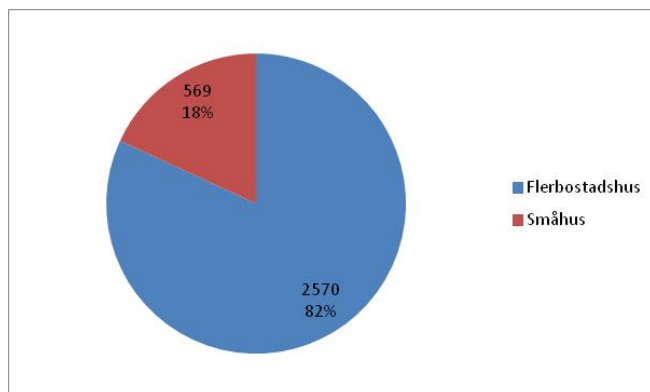
Tabell 2 – Antal, beviljat bidragsbelopp och förändring fördelade på ärendetyp (minusposter exkluderade)

Figur 3 – Antal registrerade ansökningar (st) och beviljade bidrag (mnkr) 2010-2012, exklusive felanmälningar och återställningsbidrag.

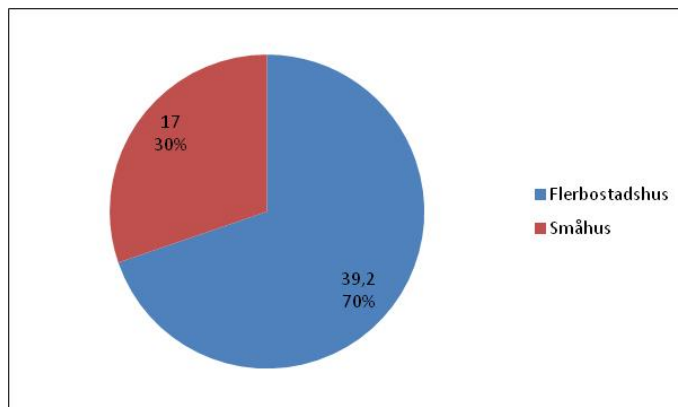
Upplåtelseform

Av antalet ärenden som beviljats bidrag gällde 82 % (2570 st) flerbostadshus och 18 % (569 st) småhus. Det motsvarar exakt fördelningen 2011 då det också var 82 % som gick till flerbostadshus och 18 % som gick till småhus. Av de som gällde flerbostadshus var 67 % i hyresrätter och 33 % i bostadsrätter.

Figur 4 – Antal beviljade bidrag (st) 2012 fördelade på upplåtelseform, exklusive felanmälningar och återställningsbidrag.

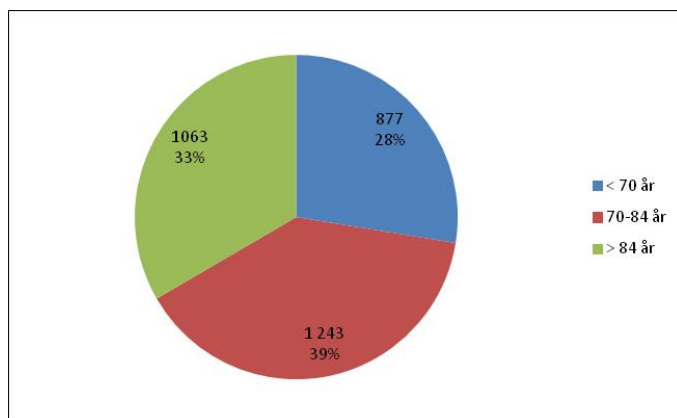
Fördelningen av bidragsbelopp har förändrats något sedan 2011. För flerbostadshus har bidragsdelen ökat till 70% (67 % 2011) och minskat något för småhus till 30 % (33 % 2011).

Figur 5 – Beviljade bidragsbelopp (mnkr) 2012 fördelade på upplåtelseform, exklusive felanmälningar och återställningsbidrag.

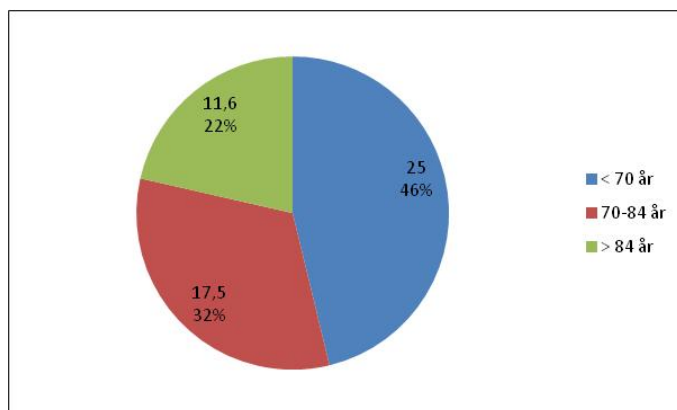
Ålder

Genomsnittsåldern för de som söker bidrag är 75 år. De beslutade ärendena fördelar sig likvärdigt över åldrarna jämfört med tidigare år med skillnaden att andelen ärenden för personer över 84 år har minskat från 39 % 2011 till 33 %. Den största andelen beslutade ärenden är för personer mellan 70 och 84 år (39 %). Däremot är det sökanden under 70 år som tar den största andelen av beviljat bidrag (46 %). Förklaringen till detta är att mer kostsamma anpassningar som tillbyggnader, hissar med mera generellt görs för yngre sökanden.

Figur 6 – Antal beviljade bidrag (st) 2012 fördelade på ålder, exklusive felanmälningar och återställningsbidrag.

Sökanden under 70 år beviljades 46 % av bidraget vilket är en ökning med 4 %-enheter från 2011 (42 %). Fördelningen av bidrag sett till ålder är naturlig eftersom mer kostsamma anpassningar som tillbyggnader, hissar med mera generellt görs för yngre sökanden. Anpassningar för barn är också generellt sett mer kostsamma än för äldre.

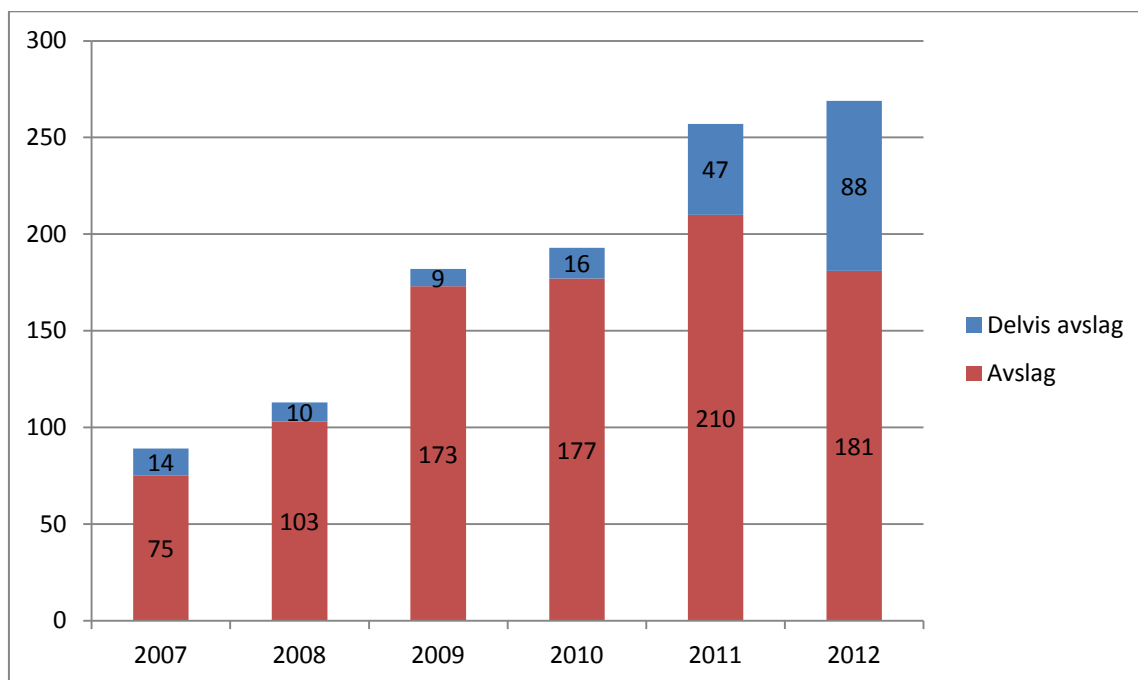
Figur 7 – Beviljat bidrag (mnr) 2012 fördelade på ålder, exklusive felanmälningar och återställningsbidrag

Ekonomi

Antalet ärenden och kostnad för bostadsanpassningsbidrag har ökat stadigt under de senaste åren. År 2002 beviljades 3 109 bidrag till en kostnad av 38,1 mnr och 2012 beviljades 4 327 ärenden till en kostnad av 57,2 mnr. Antalet handläggare har under åren ökat i proportion till volymökningen av antalet ärenden, men nämndens budgetram har inte utökats. Utöver ökningen av antalet ärenden har även andelen komplicerade och tidskrävande ärenden ökat kraftigt de senaste åren. Utvecklingen går mot att fler personer bor hemma i högre utsträckning än tidigare. Bostadsanpassning har inverkan på de sociala och ekonomiska dimensionerna i staden. Snabba insatser ökar personers självständighet och kan förebygga olyckor, ökar möjligheten till tidigare hemgång från sjukhus, ökar möjligheten till kvarboende och minskar behovet av särskilda boendelösningar. Fastighetsnämnden har hemställt till kommunstyrelsen om budgetförstärkning för handläggning av bostadsanpassningsbidrag år 2014 och framåt.

4 AVSLAG AV BOSTADSANPASSNINGSBIDRAG

Antalet avslag har ökat sedan 2011 med 12 st. Av dessa avslogs 43 st (50 st 2011) för att fastighetsägaren inte lämnat sitt medgivande. Vidare avslogs 20 ansökningar på grund av att de saknat intyg. Från och med 2013 kommer dessa ärenden att få ett beslut om avvisning istället för ett beslut om avslag eftersom de formellt inte kan räknas som en ansökan, enligt rekommendation från fastighetskontorets jurister.

Figur 8 - Antal ärenden med avslag (helt eller delvis) från år 2007 till 2012

Av de ärenden som fått avslag inom perioden har 18 st överklagats till förvaltningsrätten. Detta motsvarar cirka 7 % av avslagen vilket är en höjning från 2011 då 5 % av avslagen överklagades. Av dessa har förvaltningsrätten avslagit 15 överklaganden i dess helhet. Utöver detta har ett överklagande delvis bifallits, ett fullt bifall och ett upphävts av förvaltningsrätten och återvisat målet till fastighetsnämnden för ny prövning.

Fullt bifall till överklagandet

Klaganden ansökte 2011 om, och beviljades, bostadsanpassningsbidrag för bl a montering av engreppsblandare till disklåda i köket. Fastighetsnämnden hade innan beslut fattats föreslagit att blandaren skulle vara utrustad med lång spak vilket förslag avvisades av klaganden. Klaganden beställde i stället engreppsblandare med kort spak. Klaganden återkom 2012 med ny ansökan om bostadsanpassningsbidrag för utbyte till förlängd spak på disklådeblandare. Fastighetsnämnden avslag ansökan med anledning av att inget nytt hade tillförts ärendet och klagandens behov tillgodosetts med tidigare beslut.

I överklagandet anförde klaganden att anledningen till att det installerats en engreppsblandare med kort arm berodde på att entreprenören klaganden själv anlitat inte lyssnat till hennes

önskemål och att denne borde ha förstått att hon hade behov av en blandare med förlängd arm. Oaktat hur det förhåll sig med detta fann förvaltningsrätten att ett utbyte till förlängd spak var nödvändigt för att bostaden skulle vara ändamålsenlig som bostad för klaganden och biföll därför överklagandet.

Delvis bifall till överklagandet

Klaganden hade ansökt om bostadsanpassningsbidrag för bl a anpassning av dörr och installation av dörrautomatik. Fastighetsnämnden bedömde dessa åtgärder som nödvändiga. En förutsättning för bidrag är att fastighetsägaren har gett sitt medgivande till åtgärderna. Eftersom fastighetsägaren inte lämnat medgivande kunde fastighetsnämnden inte lämna bifall till ansökan i den delen. Övriga sökta åtgärder bedömde fastighetsnämnden inte som nödvändiga med hänsyn till klagandens funktionshinder. Avslaget i dess helhet överklagades till förvaltningsrätten. Efter att överklagandet ingetts till förvaltningsrätten medgav fastighetsägaren samtycke till de åtgärder som fastighetsnämnden ansett som nödvändiga och förvaltningsrätten biföll överklagandet i denna del men avslög överklagandet i övrigt.

Upphävande av överklagat beslut och återvisning till fastighetsnämnden

Klaganden hade 2007 ansökt om, och beviljats, bostadsanpassningsbidrag till förhöjning av golvet på balkongen till sin hyresrätt. 2012 ansökte klaganden på nytt om bostadsanpassningsbidrag av samma anledning som tidigare eftersom fastighetsägaren renoverat balkongen och därvid tagit bort höjningen. Fastighetsnämnden avslög ansökan med motiveringen att behovet av anpassning uppkommit på grund av renoveringen och inte på grund av funktionsnedsättningen. I överklagandet till förvaltningsrätten förtydligade klaganden att det tidigare höjda golvet fortfarande fanns kvar men att han önskade bidrag till höjning av golvet på den del av balkongen som tillkommit efter renovering. Balkongens yta hade således blivit större och klaganden kunde på grund av nivåskillnaden inte nyttja den nybyggda delen av balkongen. Förvaltningsrätten fann att fastighetsnämnden inte i sitt beslut tagit ställning till om det funnits skäl att bevilja bostadsanpassningsbidrag till höjning av golvet på den nybyggda delen av balkongen. Det överklagade beslutet upphävdes därför och målet återvisades till fastighetsnämnden för ny prövning. Vid denna prövning bedömde fastighetsnämnden att behov förelåg och biföll ansökan.

5 HANDLÄGGNINGSTID

Handläggningstiden för bostadsanpassningsbidrag mäts genom ett nyckeltal som använts sedan 2010. Som målvärde har fastighetskontoret att 75 % av ärendena ska ha fått beslut inom två månader. Nyckeltalet tar endast hänsyn till ärenden som är registrerade inom perioden och ärendets första beslut om fler finns. Anledningen till avgränsningen är att det är svårt att beräkna handläggningstid på det totala antalet ärenden eftersom det inte går att faktiskt beräkna handläggningstid för ett ärende som saknar beslutsdatum. Nyckeltalet ska därför ses som en indikator och inte som ett absolut tal. Nyckeltalet används även av Stockholms kommun som har samma målvärde fast ytterligare en månad, det vill säga 75 % inom tre månader.

För 2012 var det 71 % av de registrerade ärendena som fick beslut inom två månader vilket är en liten ökning jämfört med 2011 (se tabell 3). Om målvärdet istället var beslut inom tre månader skulle 81 % av ärendena nå målet.

Nyckeltal	2010	2011	2012
Andel ärenden av antal registrerade ärenden som har fått beslut inom två månader (75%)	73%	70%	71%

Tabell 3 - Nyckeltal för handläggningstid 2010-2012

Vid jämförelse av de olika ärendetyperna enkla, normala och komplicerade ser vi att handläggningstiden ökar i takt med bidragsbeloppet (se tabell 4). Av de ärenden som fått beslut inom perioden och har bidragsbelopp ≤ 5000 kr (exklusive avskrivningar och avslag) har 98 % fått beslut inom två månader. För normala ärenden med bidragsbelopp >5000 och $\leq 100\,000$ kr är det bara 70 % och endast 33 % av de komplicerade. Detta indikerar att ju högre bidragsbelopp desto längre handläggningstid. En av förklaringarna till att målet inte nåtts kan alltså härledas till det ökade antalet normala och komplicerade ärenden under 2012 samtidigt som antalet enkla har minskat. Vidare påverkar även avskrivningar och avslag som fått beslut inom perioden den totala handläggningstiden negativt eftersom endast 60 % (223 st) av dessa ärenden får beslut inom två månader. För att nå målet under 2013 krävs därför att insatser som påverkar handläggningstiden för främst normala ärenden görs..

Ärendetyp	Andel av beslutade som fått beslut inom 2 mån
Enkla	98%
Normala	70%
Komplicerade	33%
Avskrivningar och avslag	79%

Tabell 4 - Andel av beslutade per ärendetyp

Det finns flera orsaker till att handläggningstiderna varierar i de olika ärendena. Till exempel kan nämnas att sökanden har två månader på sig att komplettera sin ansökan om det saknas intyg, under våren kommer den att ändras till 1 månad. Det är den som söker bidrag som ska bifoga ett medgivande från fastighetsägaren att åtgärderna får utföras. I de flesta ansökningar saknas medgivandet. Kontoret har då valt att i stället för att be sökanden om komplettering så skickar vi medgivandet för påskrift till fastighetsägaren. Fastighetsägaren har 1 månad på sig att skicka detta tillbaka, under våren kommer den att ändras till 2 veckor.

Andra omständigheter som är svåra att påverka är den tid som behövs för platsbesök, med eller utan arbetsterapeuter, entreprenörer och fastighetsägare. Entreprenören har 2 veckor på sig för att lämna in sina offerter. Det är en rimlig tid som inte går att minska ner. De ärenden som är mer kostnadskrävande är mer komplexa och kräver mer insatser från handläggarna, till exempel installation av hiss-, fasadförändringar och tillbyggnader. I många av dessa ärenden behövs mer omfattande projektering där sökanden behöver hjälp med handlingar för anmälan/bygglov till stadsbyggnadskontoret. I samband med anmälan/lov ska ritningsunderlag tas fram av handläggaren. I komplicerade ärenden används externa konsulter för att projektera samt ta fram bygglovshandlingar.

Enheten kommer under året att titta över det nyckeltal som beskriver handläggningstiden (75%). Detta för att på bättre sätt beskriva handläggningstider för olika ärendetyper.

6 UTVECKLINGSARBETE PÅ BOSTADSANPASSNINGSENHETEN

Enhetens utvecklingsarbete är inriktat på att åstadkomma en så effektiv hantering som möjligt från ansökan till genomförd anpassning. En viktig del är att tydliggöra roller och skapa nätverk med intygsskrivare inom staden och regionen. Under 2012 har enheten haft ett utbildningstillfälle för arbetsterapeuter inom staden. Syftet med utbildningen är att skapa bättre dialog med intygsskrivarna för en rättsäker handläggning av bidraget. En ständig dialog pågår också med de entreprenörer som utför anpassningsåtgärder för att säkerställa kvaliteten och bemötandet gentemot sökanden.

Efter Boverkats tillsynsrapport 2011, har rutinerna för handläggning av ”enklare ärende” ändrats. Från den 1 januari 2013 kommer alla ansökningar om bostadsanpassningsbidrag att få beslut innan åtgärd. Sökanden kommer att få sitt beslut snabbare. Handlägningsprocessen kommer därmed att vara lika för alla ärenden, det vill säga det är den som söker bidrag som själv ska beställa arbetet för att få det utfört.

Under 2012 undertecknades en överenskommelse mellan de kommunala bostadsbolagen och fastighetskontoret om generella medgivande för vissa åtgärdstyper (borttagning/anpassning av trösklar, montering av stödhandtag, installation av spisvakter och förstärkt belysning). En privat fastighetsägare har under året undertecknat överenskommelsen om generella medgivande. Effekten blir att handlägningsprocessen kan effektiviseras och resurser sparas hos både kontoret och fastighetsägarna. Den som söker bidrag kommer också att få sina beslut snabbare.

För att medarbetarna själva ska kunna utföra projekteringsdelen i handläggning av ärenden om bostadsanpassningsbidrag har samtliga medarbetare under 2012 utbildats och genomfört tentamen i arbetsmiljökunskap för byggarbetsmiljösamordnare under planeringen och projekteringen samt utförandet enligt AML kap 3 §§ 7 a och 7 b.

Kontoret har i budget 2012 avsatt medel för utveckling av e-tjänst för att kunna ansöka om bidrag via Göteborgs hemsida. Detta ger initialt en investeringskostnad, men i förlängningen kommer detta att ge en effektivisering genom tidsbesparing för enheten. Investeringen är beräknad att vara intjänad inom ca 3 år. När den produktionssätts och resultatet av detta redovisas i halvårsrapporten 2013.

Det är angeläget att fortsätta det interna kvalitetsarbetet för förbättrad uppföljning, analys och effektivisering.